

škem „Stundeneintheilung“. Zato pišem jaz sedaj „Razvrstitev učnih ur vsakdanje šole“ in „Razvrstitev učnih ur ponavljalnice“ (kjer si moram seveda misliti v četrtkih ali nedeljah, ali v družih v to odločenih dnevih). Učencem in onim, ki vedo kaj mislim, pa govorim krajše: „Ravnali se bomo letos po novi „Razvrstitvi ur“. Jedini izraz (ki ima tudi besedo „ura“ v pomenu) je „Urnik“, ki je prvič res okoren (dosedaj se mi je tudi še vsakdo ponorčeval s „kurnik“), drugi pa tudi jako malo znači popolno misel. „Učni red“, kakor rabijo nekateri, znači pa po mojem mnenji „Lehrplan“. Blagovolijo naj tedaj veččaki in tovariši nadalje preresetavati to besedišče s katere druge strani, da pridemo do pojma, nad katerim se ne bode mogel nihče spodtikati brez dobrega vzroka.

F. F. L.

L i s t e k.

Tovarišu pozdrav!

Gospod urednik! Dvoje iznenadenje me je dohitelo letos o novem letu. Prvo je bilo vaše cenjeno vabilo, da spišem „Tovarišu“ listek, drugo iznenadenje je pa bil „Tovariš“ sam. „Majhen si, majhen, prijatelj moj. Midva, ki sva gledala že srečnejše in boljše čase, ne bova se več kosala. Jaz tudi nisem velik, a ti si majhen, majhen dragi moj!“ Tako sem si mislil, nekaj zagodrnjal o večni premembi na svetu in — šel pisat. Seveda je glavna reč po tolikem n olku, kako pisati. Vedite, gospod urednik, da so danes ljudje vedno bolj sitni in prejedljivi. Kdor le zna, kdaj se postavlja „punkt in pajstarih“, že misli, da je nedosegljiv pisatelj; kdor je pa prebral morda nekaj spolzkih nemških romanov, hoče že posnemati Lessinga in seveda tudi — Levstika ter veljati in sloveti kot nedosežen kritik. To še ni najhujše!

Sedaj, ko je nekoliko ponehala listkarska bolezen — gotovo se še spominjate, da smo pred par leti listkarili vsi od kraja, celo vi, g. urednik, naselila se je v nas druga nezgoda, namreč ta, da je sedaj toliko in še veliko več listkarskih kritikov kot je bilo ondaj listkarjev. Kdo bi ne bil v zadregi, kako pisati in se nikomur ne zameriti?

Marsikaj sem se namenil vam pisati, ne da bi bil sam s seboj zadovoljen z načinom kako? To ostani še za drugi krat. Saj menda tudi drugod nismo in niso zadovoljni z načinom, kako se piše o učiteljih, kako o učiteljskih razmerah, kako smo plačani, kako zavračajo naše prošnje in kako jih rešujejo. Spomnil bi še raznih volitev iz polpreteklega časa, ko so se nam usiljevali novi šolski nadzorniki ter ne baš na lep način diktirali, od kedaj do kedaj bodi kdo na volišču, taka politika ni moj resort, diktirati pa tudi ne maram odraslim zrelim možem ničesar, odkar so nam vcepili prepričanje, da ima človek — menda tudi učitelj — prosto voljo.

Dasi mi je pero zarjavelo in ne teče več tako rado kakor jezik, ugibal sem marsikaj, kar bi utegnilo pristovati prvemu listku. Saj daleč itak ni treba iskati „sujetov“ za listek učiteljskemu glasilu. Za to skrb hotoma in nehotoma drugi.

V listku raznih strok in različnih barv je čisto na prvem mestu vreme. Mi smo že toliko napredovali, da nam o vremenu ni treba tožiti, marveč tožimo o svojih nepriemnih plačah. Seveda vremena ne preobrne sto listkarskih fraz, naših plač pa ne sto takih organizacij, kakor so jih začeli ono leto. Torej zaman!

O tem je prazno vsako besedovanje.

Poleg plače bi morda nam ne škodovalo nekoliko več pravic, barem onih jednostavnih pravic, da bi nam ne mogel vsak priprosti županski oče kazati, kakšna so šolska vrata od znotraj, pa tudi od zunaj. Morda se še spominjate, gospod urednik, da imam o pravicah učiteljstva take misli kakor o njega dolžnostih. Do teh smotrov nas vodi sicer še dolga pot in najljubša spremljevalka na ti poti je in mora biti nerazrušna solidarnost.

Da se čisto ne ujemajo dolžnosti in pravice, tega je menda kriv naš konfuzni „fin de siècle“ in pa — finančni minister, bodi že kakoršne koli narodnosti, katere koli politične barve. V tem se ujemajo vsi, da nam treba pomagati, kako? To je pa ravno „der Stein des Anstosses“.

Finančni minister mora nekda imeti svojega tajnika celo pri vas v Ljubljani, kjer mislite s kronskimi darovi zidati „Učit. Dom“ ali „Učit. konvinkt“. Gosp. urednik! S takimi ljudmi pa res ni da bi se menil. Sploh smo obdarovani z živahno domišljijo — to trde drugi — inace, kako bi živeli — ali palače, čujte, te se pa vender ne dajo zidati samo z domišljijo. Vse lepo in vse prav. Pokažimo, kaj smo, ali: kaj bi morali biti! Zato pa ni treba biteti z zidanjem, marveč z nabiranjem. Ako denemo projekt na zdravo, reelno podlago, uspeval bode gotovo, in če ne naš, vsaj drugi rod se bo lahko senčil v novem „Domu“.

Če se kaj naredi, bodi delo monumentalno, spomenik poznim rodovom, poznim tovarišem, ki se bodo s častjo in ponosom ozirali na zgradbo, zloženo od pritrpanih žuljev slovenskega učiteljstva in njegovih dobrodušnih prijateljev, slovenskih rodoljubov brez razlike stanu in politične barve.

Take so moje misli o imenovanju zgradbi.

Dokler se nam ne zljajša splošni položaj, ne moremo nikamor. To, kakor vsako drugo podjetje bo hiral med nami. Verjemite, gospod urednik, da so mi razmere prav dobro znane. Vstrajnosti treba! Kdor ima malo, daj malo; kdor ima veliko, daj veliko. Tudi učitelji po deželi ne bodo zaostali: V to pomozi Bog, a tudi radodarne roke! Ako ne teče, kaplja.

Tu moramo reči s pesnikom:

„Verovati v lastno srečo,

To najtežje je vselej“.

Premnogo nad nas je že prevarilo.

Zato pa dragi moj „Tovariš“ nikari ne obupaj! Prestalo trpljenje nas bodri za bodočnost. Vstrajni bodimo! Utrujmo z marnim gojenjem strokovne nade lastno prepričanje. Samostojnost nam pridobi ugled, z ugledom pride naša prava cena. Torej, pozdravljen stari znanec, novi „Tovariš!“ Nikari obupati, a nikari rok križem držati! Z Bogom!

Pesimist.

Književnost.

Zabavnik. Zbirka družbinskih iger za v sobi in pod milim nebom. Nabral in izdal Anton Brezovnik, učitelj. Celje 1893. I. Tiskal in založil Dragotin Hribar. Str. 207. Cena 50 kr., po pošti 55 kr. — Namen knjige je izražen v nje naslovu. Gospod Brezovnik je nabral veliko število najraznovrstnejših iger — kakor pravi v predgovoru — po raznih knjigah in časnikih, nekoliko so mu jih doposlali njega prijatelji, nekoliko pa mu jih je narekoval spomin izza mladih let. Knjiga je razdeljena v šest delov: orakelj, igre za zastavo, družabne igre za v sobi in pod milim nebom, pričkanje, slepilne igre in umetnije ter končno uganke in računske naloge. Zabavnik je torej bogato založen, in vsakdo, komur je do vesele, lepe in poštene igre, najde v njem mnogokaj novega, kar mu bode izvestno dobro došlo. Sosebno naši mladini je odprl gospod Brezovnik z zabavnikom nov vir poživljajočih iger, ki ne krepé samo telesa, ki tudi vzgojevalno vplivajo na dušo in srce. Resnično je, da so se razveseljevali naši ljudje največ v nemškem jeziku,